

kataszter (az ún. földadó-ideiglen) bevezetéséről, amelynek elkészítése rövidebb időt vett igénybe és a szükséges adatokat jó közelítéssel biztosította az adómegállapításhoz. 1850–1860 között zajlott le az ideiglenes felmérés és annak korrekciója, közben 1853-ban megkezdődtek a részletes felméréshez szükséges háromszögelési munkálatok, majd 1856-ban az ország nyugati felében megindult a részletes felmérés is.³ A felmérés teendőit utasításokban (Instruktion: 1810, 1817–1818, 1820, 1824, 1830, 1836, 1840 stb.) és oktatásokban (Belehrung: 1819, 1826, 1833) szabályozták, ezek némelyike digitalizáltnak online is elérhető.⁴ A kataszteri munkálatok magyarországi elrendelését az e területre (is) vonatkozó, többnyire német nyelvű szabályzatok követték: az ideiglenes felmérés utasításait 1849–1851-ben, a részletes felmérését először 1856-ban adták ki.⁵ Utóbbit átdolgozva ismét kiadták 1865-ben, majd a kiegészítést – és az új kataszteri szervezet felállítását – követően magyarul (1869) és fordításban németül (1870). Ez az utasítás hosszú ideig hatályban maradt, majd 1904–1910 között készült helyette újabb. Bár ezek az utasítások a szakirodalomból ismertek, de csak igen kevés, általában nem közismert, hanem szakkönyvtár állományában található meg, ezért a történeti kutatások elől tulajdonképpen elzártak voltak. 2014 folyamán a Földmérési és Távérzékelési Intézzel és az Arcanum Adatbázis Kft-vel együttműködésben ezen dokumentumok szisztematikus feltárása, digitalizálása és lehetőség szerinti online közzététele megtörténik.⁶ Az instrukciók alapján a fennmaradt kataszteri forrásanyag azonosítása, forrásértékének megállapítása és

feldolgozása, a keletkezett, de ma nem ismert helyen őrzött iratanyag felkutatása is jelentős mértékben felgyorsulhat.

Névjegyzékek

A kataszteri felmérések zökkenőmentes végrehajtása érdekében már a munkálatok megkezdése előtt számos előkészületi tevékenységre volt szükség pl. a községek vagy egyes hatóságok részéről, az adóhivatalok ennek keretében több névjegyzéket is készítettek.⁷ Az utasítás értelmében valamennyi jegyzéket (192., 193., 196. §) az illetékes adóhivatal készítette, hivatali pecséttel látta el és a kerületi vagy megyei hatóságnak időben beküldte, amelyek azokat megvizsgálták és az eredménytől függően vagy javításra visszaküldték, vagy az országos pénzügy-igazgatóságnak küldték meg, hogy továbbítsa az aligazgatónak. Ezek a névjegyzékek a részletes felmérés számára előkészítették a személy- és földrajzi nevek teljes listáját, amelynek ellenőrzése és javítása sokkal kevesebb időt vett igénybe, mint ha a felméréskor kellett volna elkészíteni; ezekből a helyszínen és a téli állomáshelyen végzett adminisztratív munkálatok során könnyen tudtak dolgozni a felmérést végzők.

a) Föld- és házbirtokosok betűsorozatos jegyzéke (Alphabetisches Verzeichniß aller ... Grund- und Hausbesitzer)

Az illetékes adóhivatal a részletes felmérés előtt egy évvel minden adóközség számára az X' minta (192. §) szerint ábécérendben ké-

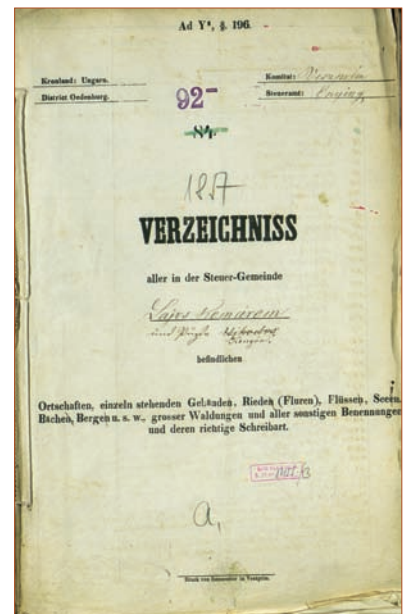
³ A császári nyílt parancsokat és az ideiglenes felméréshez kapcsolódó utasításokat l. a www.dualizmus.hu „Kataszteri felmérések” tematikus összeállításában. A felmérések történetére l. a 2008-ban elkészült „Kataszteri felmérések tömeges digitalizálása” módszertani tanulmányt (http://www.mnl.gov.hu/letoltes.php?d_id=393), benne az irodalom felsorolásával.

⁴ Az OTKA-projekt keretében összeállítottuk az utasítások és egyéb normatív szabályzatok jegyzékét, amelyet a hasonló osztrák és szlovák jegyzékek inspiráltak (l. a *Catastrum* online változatában jelen cikk kiegészítését).

⁵ *Instruction zur Ausführung der zum Behufe des allgemeinen Katasters in Folge der Allerhöchsten Patente vom 23. December 1817 und vom 20. October 1849 angeordneten Landes-Vermessung*. Wien, 1856. 90 p. (= Instruction 1856)

⁶ Az 1869. évi magyar nyelvű utasítás teljes szövegében kétrétegű pdf formátumban elérhető már a *Catastrum* online oldalon. A német nyelvű dokumentumok szövegfeldolgozása és hasonló módon való közzététele a gótbetűs nyomtatványok miatt még a német nyelvterületen sem megoldott, inkább képként teszik az utasításokat közzé, mint pl. az 1824. évi utasítást: <http://digital.obvsg.at/ulbtirol/content/titleinfo/19050>

⁷ Instruction 1856. II. rész, V. fejezet (192–197. §) Az adóhivatal névjegyzékeiről.

■ Lajoskomárom betűsorozatos jegyzéke, házjegyzéke és dűlőjegyzéke

■ Lajoskomárom betűsorozatos jegyzékének belve

Post- Nummer	Haus- Nummer	Name des Grund- oder Hausbesitzers	Stand	Wohnort	Anmerkung	Post- Nummer	Haus- Nummer	Name des Grund- oder Hausbesitzers	Stand	Wohnort	Anmerkung
85	18	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	108	108	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
86	19	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	109	109	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
87	20	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	110	110	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
88	21	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	111	111	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
89	22	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	112	112	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
90	23	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	113	113	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
91	24	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	114	114	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
92	25	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	115	115	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
93	26	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	116	116	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
94	27	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	117	117	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
95	28	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	118	118	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
96	29	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	119	119	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
97	30	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	120	120	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
98	31	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	121	121	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
99	32	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	122	122	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
100	33	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	123	123	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
101	34	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	124	124	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
102	35	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	125	125	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
103	36	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	126	126	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
104	37	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	127	127	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
105	38	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	128	128	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.
106	39	Müllerer János	Öb.	Lajoskomárom	Öb.	129	129	Rózsa József	Öb.	Lajoskomárom	Öb.

szította el azt a jegyzéket, amely valamennyi, községen belül és kívül lakó föld- és házbirtokost tartalmazta, rögzítve a házsámot, a birtokos nevét, állását és lakóhelyét.⁸ Zárójelben a ragadványneveket (kivéve a csúfneveket) is meg kellett adni, a betűk után térközt kellett hagyni az esetleg kimaradtak pótlására.

b) Házjegyzék (Häuserverzeichnis)

Az előző jegyzékből minden adóközség számára az adóhivatal elkészítette a ház(sám)-jegyzéket is, amely az előzőtől annyiban tért el, hogy a tulajdonosok neve településenként, a házsámok folytatólagos sorában szerepel.

c) Dűlőjegyzék (Ried-Verzeichnis)

Az adóhivatal a részletes felmérés előtt egy évvel az Y' minta (196. §) szerint minden adóközségről jegyzéket készített a községek, helységek, telepek, dűlők, folyók, tavak, patakok, hegyek, nagyobb erdők, hegységek nevééről és helyes írásmódjáról.⁹

Lajoskomárom és vele Kenyérpuszta névjegyzékeit 1857. február 24-én készítette el az enyingi adóhivatal, a veszprémi kormányhatóság március 10-én láttamozta azokat, hibát nem találhatott bennük, mert visszaküldésre utaló adat az iratokon nem szerepel.¹⁰

A minta szerint a veszprémi Ramasetter nyomdában elkészített – nyomdahibától mentes – dűlőjegyzék szerint Lajoskomáromban 25, Pusztajuhodoson 5 dűlő volt, folyó, tó, patak és jelentősebb hegy nem volt. A jegyzék szerint itt található a Kútvölgyi dombok és

a legelő közti oldalak, amelyek meredekségük miatt nem használhatók, nagy erdőségek nincsenek, de említésre méltó az újhódosi tagosított erdő.

Határleírás, határvázlat

Az 1856. évi utasítás II. rész, 3. fejezet C) pontja (163–177. §) szabályozta a határleírások elkészítését és annak rajzoldati ábrázolását. Ehhez kapcsolódott a magyar–német és német–magyar, eltérő változatban megjelent oktatás a határok kiigazítása és leírása tárgyában (pl. *Oktatás a hatóságok és községek részére a catastralis felmérésnél lévő kötelezettségek, valamint az ezzel kapcsolatban álló községi és magánbirtok határok igazítása és leírása iránt* [1856]). Az oktatás 12. §-a a részletes felmérési előkészületekhez sorolja a községi határok megjárását és leírását, amelynek részletes szabályozása a IV. szakaszban (27–62. §) kapott helyet.

A határleírás közvetlenül követte a grafikus háromszögelést, legalább egy évvel a részletes felmérés előtt. A határleíró földmérő mellé az országos pénzügy-igazgatóság az illetékes kerületi vagy megyei hatóságtól egy fogalmazót rendelt ki politikai biztosként. A határleírást a földmérő, a biztos, továbbá az érintett községek elöljárója és két, a határt jól ismerő községtag készítették el, bejárva a községhatárjelek mentén az egész határt. Szükség esetén még a határról szóló okleveleket is tanulmányozták.

A földmérő a községhatár bejárásánál a háromszögelő által készített grafikus rajz felhasználásával és a maga által előzetesen megrajzolt községhatárból felvette a község

⁸ A dokumentumtípus későbbi, ma használatos megnevezése: birtokosok névjegyzéke. A kataszteri felmérések során keletkezett munkarészek német elnevezése, azok magyar fordítása, majd a magyar terminológia időbeni alakulása, modernizálódása ugyanannak a dokumentumtípusnak számos megnevezését adja. Ez a sokszínűség fogalomhasználati bizonytalanságot és forrásértékelési zavarokat is okozhat, ezek rendbetétele az egyik célja az OTKA-pályázatnak, amelyhez biztos alapot nyújt: TÖRÖK ENIKŐ: Néhány kataszteri irattípus. *Archivarium historicorumque magistra. Történeti tanulmányok Bak Borbála tanárnő 70. születésnapjára*. Szerk.: KÁDÁR ZSÓFIA – LAKATOS BÁLINT – ZARNÓCZKI ÁRON. Bp., 2013. 217–235. A keresőmotorok használatakor a modern terminológia használata (is) javasolt.

⁹ Verzeichniss aller in der Steuer-Gemeinde [...] befindlichen Ortschaften, einzeln stehenden Gebäude, Riede (Fluren), Flüsse, Seen, Bäche, Berge u.s.w., grosser Waldungen und aller sonstigen Benennungen und deren richtige Schreibart. Modern terminológiai megnevezése helynévjegyzék, éppen azért, mert nem csak a dűlők neveit sorolták fel benne.

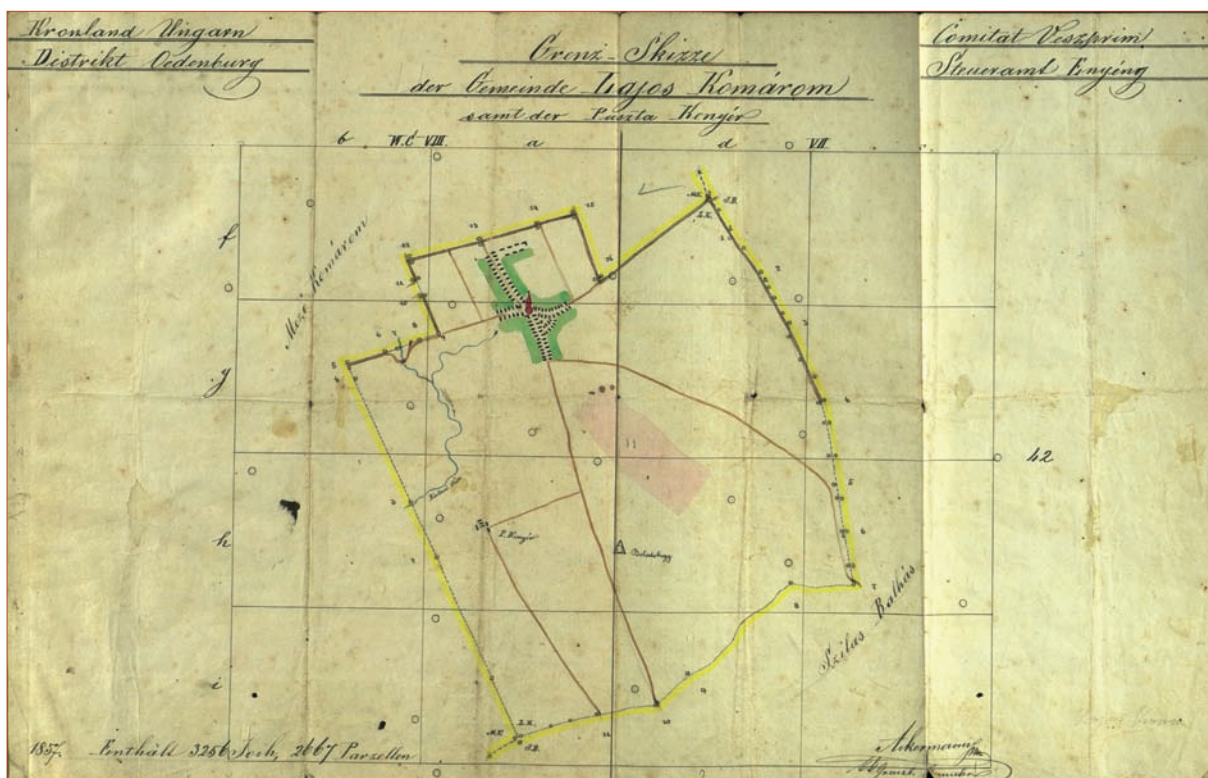
¹⁰ MNL OL S 79 Kataszteri gyűjtemény, Iratok (= S 79), No. 1455. A No. 1455/3. mindhárom jegyzéket tartalmazza, a dűlőjegyzék 3, a betűsorozati jegyzék és a házjegyzék 11–11 oldal.

kerületét a határvázlaton (Grenz-Skizze), a politikai biztos pedig elkészítette a határleírást (Grenzbeschreibung), amelyet a helyszínen tintával írtak meg. Elvárás volt a határleírással szemben, hogy annak alapján a határ minden kétséget kizáróan megállapítható legyen, és a későbbi peres helyzetekben bizonyítékként szolgáljon a feleknek. Ügyelni kellett a határjelek pontos leírására, megszámozására, a földbirtokos feltüntetésére. Az irányokat az égtájak szerint kellett megadni, megjegyezve, hogy az egyik határjeltől a másikig egyenesen, kifelé vagy befelé, erősen vagy enyhén görbén, felfelé vagy lefelé fut-e a határ. Jelölni kellett, ha a határ kerítés, út, patak, folyó, mezsgye, vízmosság mentén, annak közepén vagy valamelyik oldalán húzódott. A határjelek közötti távolságokat lépésben (Schritt) kellett megadni. Az utasítás a határleíráshoz mintát (V', 170. §) is közreadott.

Ha nem volt a határ kijelölése megfelelő, akkor a bizottság jogosult volt új határjeleket állítani, ha lehet, a tagok jelenlétében, de legkésőbb a határbejárást követően azonnal; ezt a körülményt a határleírásban is jelölni kellett.

A határvázlat léptéke 1 hüvelyk=400 öl (1:28 800) volt, a földmérő feltüntette a határjeleket számmal és más jellemzőivel, a határparcellákat, a határ által átszelt utakat, patakokat, folyókat és más egyéb, a háromszögelési vázlaton szereplő tárgyat a W' minta (172. §) szerint készített el és a község hozzávetőleges területét és a parcellák számát az ideiglenes felmérés alapján feltüntette.

Ha nem német nyelven készült a határleírás, akkor a szöveget kéthasábosan kellett elkészíteni, a jobb hasábjában németül. A német szövegről másolatot készített a politikai biztos, azt és az eredetit átadta a földmérőnek, aki a

▪ Lajoskomárom határvázlata, 1857

¹¹ MNL OL S 79, No. 1455/6. Abschrift der Original Grenzbeschreibung der Gemeinde Lajos-Komárom samt der Puszta Kenyér, 1857. A határleírás teljes szövegét a *Catastrum* online változatában, e cikk digitális mellékleteként tesszük közzé.

Blatt- oder Blatt- nummer	Nro des Blattes	Benennung des Blattes	Nro der Parzelle	Katastrale Eigentümer	Des Grundeigentümers			Des Grundstückes					Anmerkung	Hinweisung auf ausdrücklich eingetragene Veränderungen				
					Staats- Nro	Vor- und Zuname	Stand	Wohnort	Culturgattung		Flächen- inhalt	Zähllicher Reinertrag		in fl.	in str.	in Folge	in Sahre	
									bei der Verbauung	bei der Cultivierung								in qd.
			101	1	118	Reisz	Adel											
			102	1														
			103	1	117	Schmelzer	Mihai											
			104	1														
			107	1														
			113	1														
			100	1														
			200	1	116	Hovari	Ferenc											
			201	1														
			205	1														
			202	1														

■ Lajoskomárom birtokrészleti jegyzőkönyve, 1857 (részlet)

határvázlathoz csatolva beküldte azokat az országos pénzügy-igazgatóságához. Az elkészített határleírások nem voltak megváltoztathatók, ha pontatlanság volt azokban, akkor pótjegyzőkönyvet kellett felvenni.

Lajoskomárom határleírását 1857. június 26-án készítette el Carl Schreiber szolgabíró, a határvázlatot Heinrich Adolf Ackermann határleírási földmérő rajzolta, az érintett községek részéről Czehmeister János, Belák János, Hofbauer Pál, Füsty József, Hódosdy János, Szentes István, Hakker József és Vincze Ferenc voltak jelen és írták alá a határleírást.¹¹

Számolati jegyzőkönyvek

A számolati jegyzőkönyv (Berechnungs-Protocoll) elkészítését az utasítás 339. §-a szabályozta.¹² A számolati jegyzőkönyv a község teljes területét és birtokrészletei számát tartalmazta az ellenőrzéskor talált hibák feljegyzésével együtt. A jegyzőkönyvet a földmérő készítette el és a felügyelő ellenőrizte azt jóváhagyás

céljából. A jobb megértés érdekében a B” minta tartalmazta a formai és tartalmi előírásokat.

Lajoskomárom számolati jegyzőkönyvét a téli szálláson készítették el 1858–1859 telén, az utolsó összesítés 1859. február 5-én kelt.¹³ Az iratanyag történeti felhasználása kevésbé valószínű, mert abban a parcellák területének kiszámítása és annak revíziója található. A kataszteri térképek elkészítését követően e dokumentum összeállítása jelenthette a legnagyobb feladatot a kataszteri személyzet számára, ennek adattartalma a legfontosabb a földadó megállapítása szempontjából.

Birtokrészleti jegyzőkönyv

A kataszteri felmérés korábbi iratainak összesítője ez a dokumentumtípus.¹⁴ A birtokrészleti jegyzőkönyv (Parcellen-Protokoll) elkészítését az utasítás 340. §-a (C” minta) szabályozta. A felmérési segéd vezette be a birtokrészleteket (telkeket, parcellákat)¹⁵ a jegyzőkönyvbe, amely tartalmazta a felvételi lap számát,

¹² A birtokrészletek (parcellák) számítását a IV. rész, 2. fejezet (326–339. §) tartalmazza. A dokumentum modern elnevezése: területszámítási jegyzőkönyv.

¹³ MNL OL S 79, No. 1455/4. Berechnungs-Protokoll der Gemeinde Lajos Komárom, 1858. 232 beirt és számozott oldal.

¹⁴ Modern elnevezése: kataszteri telekkönyv.

¹⁵ Instruction 1856. 214–215. §-ai szerint birtokrészlet (parcella) a különböző birtokosokhoz tartozó föld vagy az egy tulajdonoshoz tartozó, egymással érintkező, eltérő művelés alatt álló földek.

a dűlő nevét, a telek törvényi tulajdonságát, a hákszámot, a birtokos nevét, állását és lakhelyét, a művelési ágat és a birtokrészlet területét. Az épületeknél azok fajtái szerepelnek, megjegyezve, hogy udvar vagy kert található mellettük. A jegyzőkönyvet a segéd már a terepmunka idején elkezdte, a maradékot a téli szállásra vonulást követően azonnal elkészítette.

Lajoskomárom birtokrészleti jegyzőkönyvét 1858. december 31-én, a téli szálláson véglegesítette Johann Hlawenta munkavezető.¹⁶ Ennek a dokumentumnak a használata segíti elő a kataszteri térképszelvényen jelölt birtokrészletek és épületek azonosítását. A jegyzőkönyv a térképlapok sorrendjében, dűlőnként, folyamatosan növekvő sorszám szerint haladva parcellánként adja meg annak jogi jellegét, a hákszámot, a tulajdonost, annak státusát, lakhelyét, a birtokrészlet művelési ágát és nagyságát, valamint egyes esetekben bizonyos megjegyzéseket.

Lakházkivonat a birtokrészleti jegyzőkönyvből

Ebből a dokumentumból – modern elnevezéssel a lakóházak jegyzékéből – a községben található valamennyi lakóház megismerhető. Elkészítését az utasítás 345. §-ában a D” mintával írták elő. A lakóházakat a birtokrészleti jegyzőkönyvben szereplés, tehát a helyrajzi

számok sorrendjében kellett bevezetni, a helység, a térképlap, a birtokrészlet és a lakóház száma, a házbirtokos neve és a lakóház fajtája adattartalommal. Lajoskomárom lakóházkivonatát 1859. január 4-én zárták le.¹⁷

Talajhasználati kimutatás

A kimutatás elkészítését az utasítás 349. §-a szabályozta, az E” mintát biztosítva az egyforma kivitelezéshez. Ezekből a községi jegyzékekből a felügyelőségek adóhivatali járás, kerület vagy megye szerinti főkimutatásokat állítottak össze, amelyet az aligazgatónak küldtek be, aki az aligazgatóság kimutatását az országos pénzügy-igazgatóságnak továbbította, amely a kerületi vagy megyei összegzést készítette el. Lajoskomárom kimutatása 1859. március 30-án készült a téli szálláson.¹⁸ A kimutatás a község valamennyi művelési ágának összesített területét adja meg: 2928 kataszteri hold (kh) és 1170 négyzetöl volt Lajoskomárom területe. Az összeállítás a kataszteri munkálatok utolsó darabja.

Kataszteri felmérések és a történeti kutatás

Lajoskomárom kataszteri térképei 2008 óta elérhetők az interneten. Az adatbázisban azonban csak a térképszelvények hozzáférhetők, amelyeken az épületalakzatok, a parcellák határvonala és rengeteg szám – a parcellák sorszáma – látszik. Ezeket a lapokat inkább lehet néprajzi, településszerkezeti, település-földrajzi kutatásokra használni, semmint család- vagy gazdaságtörténetre. Utóbbiak számára elengedhetetlenek a kataszteri iratok, azok forrásértékére az alább elmondandók adnak eligazodást.

Családtörténeti kutatáshoz elengedhetetlen annak ismerete, hogy kire, mely családra vannak adatok az iratokban. Az ilyen célú kutatásnak ezért a névjegyzékekkel (praktikusan a birtokosok betűsorozati jegyzékével) kell a keresést kezdeni, és ha megtaláltuk azt a nevet, amelyet kutatni szeretnénk, mehetünk tovább a források faggatásában.

Lajoskomáromban a birtokosok betűsorozati jegyzékében 222 önálló személynév volt

¹⁶ MNL OL S 79, No. 1455/1. Original-Parzellen-Protocoll der Gemeinde Lajos Komárom, 1858.

¹⁷ MNL OL S 79, No. 1455/2. Original-Auszug der Wohnhäuser aus dem Parzellen Protocoll der Gemeinde Lajos Komárom, 1858.

¹⁸ MNL OL S 79, No. 1455/5. Ausweis über die Benützung des Bodens für die Gemeinde Lajos Komárom, 1859.

Lajoskomárom föld- és házbirtokosai, 1856

Auerbach Antal (G)	Horváth Mihál (G)	Reiz Endre (G)	Szaller Mihálnó (N)
Barabás István (G)	Huiber Gáspár (G)	Reiz Endre (N)	Szapper Györgynő (G)
Barabás János (N)	Hutvagner János (G)	Reiz Jakab junior (G)	Szapper Mártonnő senior (N)
Barabás József (N)	Hutvagner József (G)	Reiz Jakab senior (N)	Szapper Mártonnő (G)
Bartos Endre (G)	Jancsek György (G)	Reiz János (G)	Szapper Mátyás (G)
Bartos Jánosnő (G)	Johanek Pál (G)	Reiz Josef (G)	Szarka János (csősz)
Bartos Mártonnő (G)	Juhász István (G)	Reiz Pál (G)	Szemerei István (G)
Bartos Mihál (G)	Junacsek János (N)	Reizinger Ádám (csizmadia)	Szemerei Istvánné
Bartos Pál (G)	Kadlecsek Márton (G)	Reizinger Endre felső (G)	Szemerei Pál (G)
Batthyáni Fülöp (herceg)	Kapeller Bernard (G)	Reizinger Endre (G)	Szemerei Sándor (G)
Belák János (G)	Kapeller József (G)	Reizinger György (G)	Szmlkó Pál (N)
Belák Pál (G)	Keim Endre (N)	Reizinger István (G)	Szöllösi Lőrincz (G)
Bodai János (takács)	Kikl Mihál (kertész)	Reizinger János (N)	Sztanó János (N)
Bodis István (N)	Királ József (G)	Reizinger József (csizmadia)	Teczel Mihál (N)
Bodis Mihál (N)	Királ József (takács) + (G)	Reizinger Lőrincz (G)	Teczel Mihál (N)
Czaltig György (G)	Kleiber Lőrincz (G)	Reizinger Mátyás (G)	Téli János (N)
Czaltig János (G)	Kleiber Mátyás (G)	Rotter János (harangozó)	Teller Pál (mázsamester)
Czéh Mátyás (G)	Kotsitzki Györgynő (N)	Rusa Pál (csizmadia)	Tetzel Lőrincz (N)
Czehmeiszter József junior (N)	Kotsitzki Márton junior (N)	Rusz György (N)	Tolonics Lőrincz (N)
Czehmeiszter József (G)	Kotsitzki Márton senior (N)	Rusz István (G)	Tóth Mihál (N)
Czehmeiszter Márton (ács)	Kovács György (N)	Rusz János (G)	Tremmel Imre (G)
Czehmeiszter Simon (N)	Kozár János (N)	Rusz Mihál (N)	Tremmel János (G)
Czufer János (ZS)	Kruczler Pál (G)	Schmelczér Mártonnő (Cipész)	Treser Antal
Csernyák György (kovács)	Lang Mátyásnő (N)	Schmelczér Mátyás (G)	Troppert György (G)
Cservenka Pál (N)	Leskó János junior (N)	Schmelczér Mihál (G)	Tulcz György (éjjeliőr)
Csik Mihál (G)	Leskó János senior (N)	Schmukk Ádám (N)	Tulner Ádám (N)
Csuda János (N)	Licskó György (N)	Schrái István (G)	Ulrih Endre (G)
Csulik Pál (G)	Licskó János (†)	Sehnicz Endre (G)	Urspringer János (csizmadia)
Ekhart János (F)	Licskó Mihál (N)	Sehnicz Lőrincz (G)	Valler Ersébeth (szolgálólány)
Farkas Ferenc (N)	Lisztmaier Mátyás (G)	Sehnicz Pálnő (G)	Valler Keresztel (G)
Farkas György (G)	Macher Endre (G)	Sehnicz Simon (G)	Valler Mátyás (N)
Farkas István (G)	Mai István (G)	Simon István (G)	Valler Pál (N)
Fejes János (G)	Mái János (N)	Simon János (G)	Valler Pálnő (bába)
Figura Endre (takács)	Mard Pál (G) + (bognár)	Smelczér Pál (G)	Valther György (G)
Friedmann Antal (G)	Mathesz Károlnő (G)	Smuk Ádám (F)	Vanderer Gotlieb (G)
Gibicz János (G)	Mavizer Pál (G)	Spiegel Mihál (N)	Vanderer Károl (G)
Gibicz Lőrincz alsó (G)	Meidlinger György (G)	Staud József (N)	Varga István (G)
Gibicz Lőrincz felső (szabó)	Meidlinger János (N)	Stiedl Endre junior, ifjú (G)	Veber Lőrincz
Gibicz Lőrincz (harangozó)	Meixner Endre (N)	Stiedl Endre senior, öreg (G)	Veber Lőrincz (G)
Glück György (G)	Meixner Istvánnő (csizmadia)	Stiedl György (N)	Verebi József (G)
Glück József (N)	Meixner János (G)	Stiedl Márton (G)	Verebi Mihál (G)
Glück Mihál (N)	Meixner Mátyás (G)	Stiedl Mátyás (G)	Viand István (G)
Grnya Márton (N)	Mengecz János (csizmadia)	Stinner Ádám (kovács)	Viand János (G)
Grosz József junior (N)	Miszaros Mihál	Stocz Pál (G)	Vieland Ádám (G)
Grosz Josef senior (N)	Mizerák Mihál (N)	Strobl Mihál (N)	Vieland Ersébeth (G)
Groszl János (G)	Mizerák Mihálnő (N)	Strobl Pál (F)	Vieland János (N)
Grünwald János (F)	Mosberger György (F)	Suhoda János (N)	Vieland Lőrincznő (takács)
Gszelmann János (csizmadia)	Mosberger György (N)	Szabó Ferencz (N)	Vieland Márton (G)
Hermann János (G)	Mosberger József (G)	Szabó György (N)	Vieland Mihál (G)
Hofbauer Pál	Mosberger Keresztel (G)	Szabó János alsó (G)	Vinkler István (G)
Hofbauer Pál (kovács)+(G)	Nagy József (G)	Szabó János (G)	Zsehnai Endre (G)
Hornyák Endre (N)	Németh Endre (G)	Szabó Mihál (N)	Zsehnai János (N)
Horog János (csizmadia)	Paulinger Jánosnő	Szakács István (kovács)+(G)	Zsehnai Márton (G)
Horváth György (N)	Paulini Endre (G)	Szaller Antal (N)	Zsehnai Mihál (G)
Horváth István	Paulini Jánosnő (N)	Szaller József (N)	
Horváth Lőrincz (N)	Paulini Mihál (G)		
	Pavelka György (N)		

adatait, a művelési ágat és a területnagyságot. Ha itt megtaláljuk a keresett személyt (családot), akkor a név mellett feltüntetett parcellaszám segítségével már a kataszteri térképeken is azonosítani tudjuk az egykori birtokot.

A település egyik legnépesebb családja volt a Pusztavámról átköltöző Reiz (Reisz) család, 7 birtokos is szerepelt a névjegyzékben. Legidősebbjük, Jakab (senior) annak idején csak szőlőbirtokosként került a faluba, a kataszteri iratok is ezt jegyezték fel róla. Reisz Endre zselérnek 5 saját és 1 közös parcellája volt. Strobl Mihállyal közös udvarban lakóháza (22 □öl), zöldségeskertje (56 □öl) és ezek mellett egy kis szántója (264 □öl), Hunyorosközt és Kenderföld dűlőkben két kis szántója volt még (116, 74 □öl), a negyed katasztrális holdat is alig haladta meg a birtoka.

Reisz Jánosnak (113. számú ház) a belső telken és 14 dűlőben húsz birtokrészlete volt: lakóháza udvarral, zöldséges és gyümölcskerttel (212–216. parcella), és 16 tagban összesen 14,5 kh szántón gazdálkodott.

Reisz Endre (115. számú ház) a belső telken és 12 dűlőben 18 parcellán gazdálkodott: lakóháza volt udvarral és gyümölcsökerttel

(204–207. parcella), és 16 tagban majdnem 15 kh szántót művelt meg.

Ifjabb Reisz Jakab (118. számú ház) a belső telken és 14 dűlőben húsz parcellát mondhatott magáénak: lakóháza volt udvarral és gyümölcskerttel (191–193. parcella), 14,6 kh szántón és 671 □öl szőlőn (borospincével) gazdálkodott.

Reisz Pál (64. számú ház) a belső telken (153–155. parcella) és 12 dűlőben 18 parcellának volt birtokosa, a lakóházon és udvaron, továbbá gyümölcsökerten kívül 16 tagban 14,6 kh szántón gazdálkodott.

Reisz József (80. számú ház) a belső telken (446–448. parcella) és 15 dűlőben 20 parcellát birtokolt, a lakóházon és udvaron, továbbá gyümölcsökerten kívül 16 tagban 14,5 kh szántón és két, borospincével rendelkező szőlőbirtokon gazdálkodott.

Az adatok világosan tükrözik, hogy a közel 15 holdon gazdálkodóknak a sok tagban meglévő birtok milyen jelentős munkaszervezési és logisztikai feladatot jelenthetett. Esetük nem tipikus, hanem országosan általános: jól látszik a birtokaprózódás és a birtokszéttagoltság mértéke, és igazolja a korszakban folyó tagosítási tevékenység szükségességét és létjogosultságát.

■ A Reisz család belső telki birtokrészletei. Lajoskomárom, ma Jókai utca

